

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

**NORMES REGULADORES PER A LA DECLARACIÓ DE RISC DE PERSONES MENORS
D'EDAT EN EL MUNICIPI DE VALÈNCIA**

ÍNDEX

PREÀMBUL.....	2
APARTAT I. DECLARACIÓ DE RISC	3
PRIMER.- Concepte de declaració de risc.	3
APARTAT II. COMISSIÓ D'INTERVENCIÓ SOCIAL.....	4
SEGON. Comissió d'intervenció social per a declaració de risc	4
TERCER. Composició de la comissió d'intervenció social per a declaració de risc	5
QUART. Funcions dels membres.....	5
APARTAT III. PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ	5
CINQUÉ. Audiència a les persones interessades i al·legacions.....	5
SISÉ. Proposta per a declaració de risc	6
SETÉ. Adopció de decisions i acords	6
HUITÉ. Procediment per a la declaració de risc.....	7
NOVÉ. Pròrroga de la declaració de risc.	7
DESE. Cessament de la declaració de risc.....	7
ONZÉ. Recurs.....	8

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

PREÀMBUL

El posicionament social respecte de l'estatus de les persones menors d'edat ha anat canviant en les darreres dècades fins que es considerà com ser social, titular ple de drets subjectius fora de l'àmbit exclusivament familiar. De manera paral·lela, ha anat evolucionant el marc normatiu, tant en matèria de drets d'infància com en matèria de protecció social de menors. D'esta manera, ja la Constitució espanyola de 1978 establí que els poders públics han d'assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de la família com també la protecció integral dels fills i filles, iguals davant la llei amb independència de la filiació. D'igual manera, la Convenció dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides, que entrà en vigor el 1990, fonamenta quatre principis bàsics: la no discriminació, l'interés superior del menor, el dret a la vida, la supervivència i el desenvolupament i el dret a la participació.

D'acord amb este marc regulador estatal i internacional, s'aprovà la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil. Aquesta llei orgànica bastí una base jurídica de protecció àmplia, vinculant els poders públics, les institucions i la ciutadania en general, en tot allò relacionat amb les persones menors d'edat com a subjectes actius i de drets. Com a principis generals d'actuació en esta matèria, la LO 1/96 fa prevaldre l'interés superior del menor sobre qualsevol altre interés legítim que pugua concórrer, com també la necessitat que totes les mesures que s'adopten a la seua empara tinguen caràcter educatiu.

D'altra banda establí la distinció, dins de les situacions de desprotecció de la infància, entre les situacions de risc i desemparament, la qual cosa implicà una innovació important amb conseqüències significatives en el treball que les administracions públiques havien de realitzar. Més de dues dècades després, la Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol i la Llei 26/2015, de 28 de juliol, totes dues de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència, reforçaren el principi de l'interés superior del menor i el seu caràcter prioritari concretant, entre altres criteris generals per a donar curs a este principi, les actuacions en matèria de protecció i en situacions de risc i desemparament. Dins d'estes actuacions s'inclogué per primera vegada la declaració de risc davant l'omissió de la col·laboració, per part dels responsables legals del menor d'edat, en el compliment de les accions indicades en el projecte d'intervenció.

Finalment, a l'àmbit estatal, La Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, modifica l'anterior LO 1/96 i introduïx com a principi rector de l'actuació administrativa l'empara de les persones menors d'edat contra totes les formes de violència, principalment les produïdes en l'entorn familiar. Aquesta norma estableix un sistema de garanties en la protecció a la infància, de les quals han de cuidar les entitats públiques competents.

A l'àmbit autonòmic, la Llei 12/2008 de la Generalitat, de protecció integral de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana, actualment derogada amb l'aprovació de la Llei 26/2018, de 21 de desembre de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència, donà peu a l'inici d'un procés d'adaptació de

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

l'organització de l'Ajuntament de València, que implicà l'aprovació en 2014, per part de la Junta de Govern Local, de la Comissió Municipal de Risc, com a protocol d'actuació per a dictaminar les situacions de risc de menor a fi de donar seguretat jurídica a les famílies i qualitat tècnica al procediment. No obstant això, els canvis legislatius a l'àmbit estatal el 2015 i la Llei valenciana de 2018, en la qual s'indiquen expressament les obligacions de l'entitat local per a la declaració de risc de les persones menors d'edat, requerien una adaptació del sistema municipal, la qual cosa donà lloc a la creació de la Comissió Municipal de Declaració de Risc, aprovada per la Junta de Govern Local l'octubre de 2021. No obstant això, sols un mes després de l'aprovació d'esta comissió, el Decret 188/2021, de 26 de novembre, del Consell, que modificava altres decrets autonòmics, reconegué com a funció de la Comissió Tècnica d'Intervenció Social la proposta a l'òrgan competent de la declaració o cessament de la situació de risc, la qual cosa impedia a efectes pràctics la posada en marxa de la Comissió Municipal de Declaració de Risc en ser essencialment diferents, tant en la composició com en la definició i finalitat.

Per tot això, a l'Ajuntament de València persistix la necessitat d'adaptar les seues estructures i funcionament als canvis legislatius, entre altres coses per a possibilitar la inclusió de la declaració de risc en els procediments d'intervenció amb la infància i adolescència i les seues famílies. Aquesta és la finalitat d'este document que ha de servir com a regulador del procés per a la declaració de risc de la persona menor d'edat en el si de la comissió d'intervenció social de cada zona bàsica.

APARTAT I. DECLARACIÓ DE RISC

PRIMER. Concepte de declaració de risc

1. D'acord amb l'article 103 de la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència, la manca de col·laboració efectiva dels progenitors o de qui exercisca la tutela o la guarda de fet o de dret de la persona protegida, malgrat la intervenció per a propiciar un canvi en la seua disposició, ha de determinar la declaració de risc de la persona protegida quan impedisca o no permeta la consecució dels objectius del projecte d'intervenció.
2. La situació de risc s'ha de declarar per mitjà d'una resolució motivada de la Regidora Delegada de Servicis Socials, a proposta de la comissió d'intervenció social com a òrgan col·legiat interdisciplinari.
3. La declaració de risc ha de tindre audiència prèvia cap a la persona protegida, practicada d'acord amb el que es disposa en la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, i dels progenitors o dels qui els substituïsquen en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat.
4. La declaració de risc ha d'especificar les accions o omissions a les quals venen obligats el pare, la mare, o les persones que exercisquen la tutela o la guarda de fet o

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

de dret de la persona protegida, per a fer efectives les mesures previstes en el projecte d'intervenció social i educatiu familiar, i en quin termini, i ha d'advertir expressament que l'incompliment pot determinar la declaració de desemparament.

APARTAT II. COMISSIÓ D'INTERVENCIÓ SOCIAL

La comissió d'intervenció social es constituïx en la seua normativa com a òrgan col·legiat d'àmbit zonal amb la finalitat de garantir una atenció individual integral.

SEGON. Comissió d'intervenció social per a declaració de risc

1. Entre les funcions reconegudes a la comissió d'intervenció social hi ha proposar a la Regidora Delegada de Servicis Socials la declaració o cessament de la situació de risc de menors.

2. En el compliment d'esta funció, la comissió d'intervenció social tindrà atribucions per a:

- a) Proposar la declaració de risc o el seu cessament a la Regidora Delegada de Servicis Socials.
- b) Revisar els expedients proposats per a declaració de risc o el seu cessament quant al compliment dels requisits necessaris de caràcter documental i tècnic, segons el protocol corresponent.
- c) Acordar el Projecte d'intervenció social, educatiu i familiar (d'ara en avant PISEF) que cal fer amb menors proposats per a declaració de risc i les famílies respectives i també acordar les modificacions que cal fer en el contingut del pla si foren necessàries.
- d) Impulsar la proposta de mesures de protecció a l'entitat pública autonòmica si es valora que la gravetat dels fets exposats així ho requerix o si conclòs el termini previst en la declaració de risc i en les seues pròrrogues i exhaurits tots els recursos i, en tot cas, quan haja transcorregut un any a partir de la declaració inicial, no s'han aconseguit canvis en l'acompliment dels deures de guarda que garantisquen que la persona menor d'edat té l'assistència moral o material necessària.
- e) Qualsevol altra funció que se li atribuisca relacionada amb les propostes de declaració de risc.

3. La Regidora Delegada de Servicis Socials competent per a resoldre la declaració de risc pot revocar-la davant una proposta de cessament emesa per la comissió d'intervenció social, si esta considera que ja no es donen les condicions per a la declaració de risc. La proposta de cessament podrà establir pautes de seguiment o acompanyament professional a la persona menor d'edat i a la família per a prevenir riscos futurs.

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

TERCER. Composició de la comissió d'intervenció social per a declaració de risc

1. Les comissions d'intervenció social de caràcter zonal de l'Ajuntament de València han d'estar integrades per les persones que determinen les seues normes reguladores i han de tindre capacitat de veu i vot segons el que establisquen estes.
2. En el compliment de la competència com a òrgan col·legiat per a la proposta de declaració de risc o el seu cessament, les comissions d'intervenció social poden convocar altres professionals de l'atenció primària de l'entitat local per a la deliberació i presa de decisions. Cal facilitar amb prou antelació la informació i/o documentació necessària a este efecte.

QUART. Funcions dels membres

1. Amb la finalitat d'eleva una proposta de declaració de risc o el seu cessament i sens perjuí del que determinen les normes reguladores de les comissions d'intervenció social, les funcions dels membres d'estes comissions en relació a la declaració de risc són les següents:

- 1) **President/presidenta**
 - Presidir les sessions i moderar el desenvolupament dels debats.
 - Dirimir amb el seu vot els empats amb la finalitat d'adoptar acords.
 - Signar en primer terme les propostes de resolució.
 - Visar les actes de les reunions en cas de proposta de pròrroga de la declaració de risc.
 - Impulsar les propostes de resolució que isquen de la comissió.
 - Exercir les altres funcions que siguen inherents a la presidència de l'òrgan.
- 2) **Vocals**
 - Revisar la informació i documentació dels expedients proposats per a declaració de risc o el seu cessament.
 - Participar en el debat de la proposta aportant els coneixements propis de la seua disciplina i experiència professional.
 - Exercir el seu dret a vot i a expressar els motius que justifiquen el sentit del mateix a l'efecte de deixar constància en l'acta.
 - Formular preguntes.
 - Les altres funcions que siguen inherents a la seua condició.

APARTAT III. PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ

CINQUÉ. Audiència a les persones interessades i al·legacions

1. D'acord amb les disposicions normatives, de manera prèvia a la proposta de resolució i, per tant, al llarg del procediment d'intervenció s'ha d'escoltar el pare, la mare o les persones que exercisquen la tutela o la guarda de fet o de dret i, d'altra

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

banda, la persona menor d'edat si té prou maduresa per mitjà de la forma que siga més adequada al seu benestar i a les seues pròpies circumstàncies.

2. El pare, la mare o les persones que exercisquen la tutela o la guarda de fet o de dret tindran un termini de 10 dies des de l'endemà a la data del tràmit d'audiència per a presentar els documents i justificacions que estimen pertinents en el seu centre municipal de Serveis Socials.

3. Tant la informació prèvia obrant en l'expedient com el contingut de les al·legacions presentades per la família s'han de tindre en compte en la presa de decisions sobre la proposta per a la declaració de risc.

SISÉ. Proposta per a declaració de risc

1. Les propostes per a declaració de risc s'han presentar en la comissió d'intervenció social de la zona bàsica. Cada proposta ha d'anar degudament justificada i acompanyada del PISEF, que inclourà totes les mesures necessàries per a revertir la situació de risc i millorar les condicions personals, familiars i socials de la persona protegida.

2. La comissió d'intervenció social ha de revisar que la informació i documentació continguda en cada proposta siga completa i suficient, que la proposta estiga degudament fonamentada a partir de l'anàlisi tècnica, que haja pres en consideració les al·legacions del tràmit d'audiència si n'hi ha i que estiga d'acord amb el procediment establert per a la declaració de risc.

3. Els dubtes que suscite la fonamentació, la informació o la documentació de la proposta han d'aclarir-se o esmenar-se com més prompte millor per la persona que la realitza i preferiblement amb antelació a la comissió següent.

4. La durada inicial de la declaració de risc està determinada per la prevista en el PISEF sens perjuí que es puga prolongar, tenint en compte que quan haja transcorregut com a màxim un any a partir de la declaració inicial sense que s'hagen produït canvis en l'acompliment dels deures de guarda que garantisquen la assistència necessària a la persona menor d'edat, l'entitat local ha d'instar l'òrgan competent de la Generalitat a declarar el desemparament.

SETÉ. Adopció de decisions i acords

1. Respecte de cada proposta presentada la comissió d'intervenció social pot adoptar una de les decisions següents:

- a) Acceptar i acordar la proposta de declaració de risc, com també el contingut íntegre del PISEF.
- b) Acceptar i acordar la proposta de declaració de risc, modificant el contingut del PISEF quant a objectius, recursos que cal utilitzar, altres actuacions o temporalitat prevista.

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

- c) No acceptar la proposta de declaració de risc i acordar en el seu lloc noves actuacions que es consideren necessàries a fi d'abordar la situació familiar, respectant l'interés superior del menor.
- d) No acceptar la proposta de declaració de risc i acordar en el seu lloc la proposta a l'atenció secundària de la declaració de desemparament i l'adopció de mesures de protecció.

2. La comissió d'intervenció social ha d'adoptar un acord per a cada proposta per majoria de vots, que han de constar en l'acta.

HUITÉ. Procediment per a la declaració de risc

1. La proposta de resolució emplenada s'ha de remetre a la Secció de Menor a l'efecte de continuació del tràmit. La Secció de Menor ha de recaptar les signatures del president o presidenta de la comissió d'intervenció social, de la direcció de la secció i de la direcció de servici i elevarà la proposta a la Regidora Delegada de Servicis Socials perquè la resolga segons les disposicions d'organització local.

2. La proposta ha d'incloure les mesures de suport o atenció directa a la persona menor d'edat i als responsables legals que estiguen previstes en el PISEF i les altres mesures que calguen a consideració de la comissió d'intervenció social. Així mateix ha d'indicar-ne la durada inicial segons el que es preveja en el PISEF i si es preveu la possibilitat de pròrroga, en funció de l'evolució del pla, fins a un màxim d'un any a partir de la data de declaració inicial.

3. La resolució ha de notificar-se al pare, la mare, o les persones que exercisquen la tutela o la guarda de fet o de dret de la persona menor d'edat i ha d'especificar les accions o omissions a les quals estan obligades per a fer efectives les mesures incloses en el PISEF i en quin termini, advertint expressament que l'incompliment pot determinar la proposta de declaració de desemparament a l'entitat pública competent.

NOVÉ. Pròrroga de la declaració de risc

1. La possibilitat de pròrroga ha d'anar inclosa en la proposta de resolució, segons els termes indicats en el punt huité.

2. S'ha de donar compte de la proposta de pròrroga en la comissió d'intervenció social que corresponga i esta, si no hi ha decisió majoritària en contra, l'ha d'entendre acordada sense necessitat de nova resolució, i ha de deixar constància en l'acta i en l'expedient.

DESÉ. Cessament de la declaració de risc

1. Davant la comissió d'intervenció social es proposarà el cessament de la declaració de risc per mitjà de la necessària argumentació tècnica, que ha d'estar justificada documentalment en l'expedient.

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

2. La proposta de cessament pot establir pautes de seguiment o acompanyament professional a la persona protegida i a la família per a prevenir riscos futurs.
3. Si no hi ha decisió majoritària en contra, la comissió d'intervenció social ha d'elaborar la proposta de cessament de la declaració de risc per mitjà del mateix procediment previst en l'apartat huité punt 1. Aquesta resolució serà notificada al pare, la mare, o les persones que exercisquen la tutela o la guarda, de fet o de dret, de la persona menor d'edat.
4. Si la comissió d'intervenció social no acorda la proposta de cessament, ha de motivar i indicar si considera insuficient la fonamentació a nivell tècnic i/o documental i concretarà com cal actuar:
 - a) Si considera que no està degudament justificat l'avanç en els objectius del pla d'intervenció, ha de detallar quines accions s'han de realitzar per a poder avalar esta millora i quin nivell s'ha d'aconseguir en els objectius previstos per a valorar que no concorren les mateixes circumstàncies que han motivat la declaració de risc.
 - b) Si considera que la documentació que sustenta la proposta de cessament s'ha d'ampliar, ha d'especificar els documents que cal aportar.
 - c) En qualsevol cas ha de marcar el termini per a reprendre la decisió sobre la proposta de cessament.

ONZÉ. Recurs

Davant de la resolució administrativa que declare la situació de risc d'una persona menor d'edat es pot interposar un recurs d'acord amb la Llei d'enjudiciament civil.